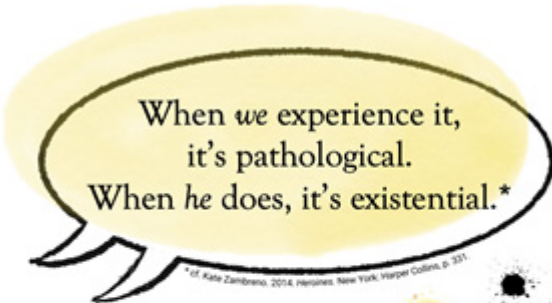

ONDERZOEK LISELOTTE VAN DER GUCHT

In mijn onderzoeksproject, getiteld “Schitterende gebreken: het vrouwelijke literaire genie op het snijpunt van neurofenomenologie en neurodiversiteit”, onderzoek ik hoe Duitstalige vrouwelijke auteurs niet-normatieve cognitie in hun literaire teksten vormgeven. Door gebruik te maken van een kritisch neurodiversiteitsperspectief stap ik af van psychopathologische termen om iemands alternatieve beleving van de wereld te beschrijven. Een neurofenomenologische aanpak biedt daarbij de mogelijkheid om iets dat schijnbaar enkel in ons hoofd plaatsvindt via zintuiglijke en lichamelijke ervaring (in de tekst) eigenlijk heel goed zichtbaar wordt. Terwijl de auteurs in mijn corpus zelf vaak als raar of zelfs gestoord werden beschouwd, toon ik dat hun werk normatieve ideeën over cognitie en ervaring net in vraag stelt.

In my research project titled “Exquisite defects: Detoxing the female literary genius at the crossroads of Neurophenomenology and Neurodiversity”, I examine how German-language female authors portray non-normative cognition in their work. Using a critical neurodiversity perspective, I move away from psychopathological terms to describe alternative perceptions of the world. Using a neurophenomenological approach makes visible (in the text) experience that seemingly takes place only within our heads. While the authors in my corpus were themselves often considered weird or even mentally disordered, I show that their work actually questions normative ideas about cognition and experience.

When *we* experience it,
it's pathological.
When *he* does, it's existential.*

* Cf. Kate Zambreno, 2014, *Hieromes*, New York, Harper Collins, p. 331.

Exquisite defects:

Detoxing the female literary genius at the crossroads of
Neurophenomenology and Neurodiversity

Liselotte Van der Gucht

ONDERZOEKSMOGELIJKHEDEN

Wie interesse heeft in een bachelor- of masterproef of doctoraatsonderzoek rond neurodiversiteit (vb. representatie van autisme of andere disabilities in literatuur/film, vreemdetalenonderwijs en leermoeilijkheden zoals dyslexie/dysorthografie, ...) mag altijd vrijblijvend contact opnemen via gunther.martens@ugent.be of liselotte.vandergucht@ugent.be.

Anyone interested in a bachelor's or master's thesis or PhD research about neurodiversity (e.g., representation of autism or other disabilities in literature/film, foreign language education and learning difficulties such as dyslexia/dysorthographia, ...) can contact us for more information at gunther.martens@ugent.be or liselotte.vandergucht@ugent.be.

WAT IS AUTISME?

Autisme is een verzamelterm voor vaak heel uiteenlopende kenmerken. Fundamenteel is er sprake van een andere manier van informatieverwerking. Vaak is die verwerking zeer gedetailleerd en (voor neurotypicals) overmatig precies, waardoor neurotypische mensen de indruk kunnen krijgen dat iemand minder flexibel is in de omgang. Volgens Prof. Wiersema* zijn naast het kernautisme wellicht zogenaamde “autistiforme” kenmerken (“sub-threshold Autistic Traits”) aanwezig bij een grotere groep mensen. Toch is het weinig gepast om over je neurotische of eigenzinnige persoonlijkheidskenmerken te zeggen: “dat is mijn autistisch kantje”, want dat is een onderschatting van de vele uitdagingen die met autisme kunnen gepaard gaan.

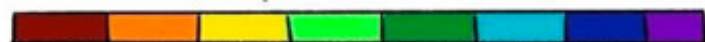
Autism is an umbrella term for often very different characteristics. Fundamentally, it involves a different way of processing information. Often, this processing is very detailed and (for neurotypicals) overly precise, which may give neurotypical people the impression that someone is less flexible in their interactions. According to Prof. Wiersema, sub-threshold Autistic Traits may be present in a larger group of people. However, it is not appropriate to call one's neurotic or quirky personality traits one's “autistic side”, because that is an underestimation of the many challenges that can accompany autism.*

*Roeljan Wiersema: Psyche & Brein (EOS 2024)

Autism Spectrum

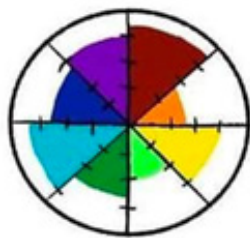
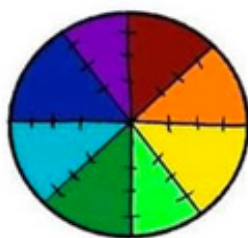
The Autism spectrum is not linear

less autistic

very autistic

The Autism Spectrum looks more like:

- Social skills
- fixations
- routines
- Sensory issues
- stimming
- perception
- executive func.
- other

→ Terms like "high functioning" and "low functioning" are harmful and are not used anymore

Autism - sketches

BESTAAT ER EEN THERAPIE VOOR/TEGEN AUTISME?

Autisme is geen “ziekte” waar men aan “lijdt”, men kan dus ook niet “genezen” van autisme. Psychoeducatie (ook van de omgeving) is bijzonder belangrijk, aangezien men op die manier inzicht krijgt in wat er anders loopt, hoe men zelf met moeilijkheden kan leren omgaan, en welke ondersteuning nodig is.

Autism is not a “disease” one “suffers” from, so one cannot “cure” autism either. Psychoeducation (including educating the autistic person’s environment) is particularly important, as it helps one to understand what works differently, how to deal with possible difficulties as an autistic person, and what support an autistic person needs.

AUTISME & VROUWEN

Steeds meer vrouwen komen (op volwassen leeftijd) tot de vaststelling dat ze autisme hebben. Dat heeft twee redenen: autisme in meisjes komt gewoonweg anders tot uiting, waardoor het vaak pas laat of helemaal niet opgemerkt wordt. Daarnaast leren meisjes meer nog dan jongens dat ze zich beter zo goed mogelijk aan de verwachtingen van hun omgeving aanpassen. Daarom ontwikkelen ze vaak “masking” strategieën die ervoor zorgen dat autisme minder sterk tot uiting komt.

More and more women are finding out (in adulthood) that they are autistic. There are two reasons for this: autism in girls is simply expressed differently, so it is often noticed late or not at all. In addition, more so than boys, girls learn that they had better adapt to the expectations of their environment as best they can. As a result, they often develop “masking” strategies that make autism less apparent.

Boeken:

- Aut of the Box (Magali De Reu)
- Maar je ziet er helemaal niet autistisch uit (Bianca Toeps)
- Ten steps to Nanette: a memoir situation (Hannah Gadsby)
- Nicht normal, aber das richtig gut: mein wunderbares Leben mit Autismus und ADHS (Denise Linke)
- The autists: women on the spectrum (Clara Törnvall)
- I overcame my autism and all I got was this lousy anxiety disorder: a memoir (Sarah Kurchak)
- Aut ist in (Heike Drogies)

AUTISME & STUDEREN

Studenten kunnen een functiebeperking aanmelden en een bijzonder statuut aanvragen. Het is niet zo makkelijk om een structureel beleid specifiek rond autisme uit te tekenen, omdat het verschijningsbeeld zo divers is. Ook de manier van leerstof verwerken kan sterk verschillen en het is belangrijk dat lesgevers en medestudenten zich hiervan bewust zijn.

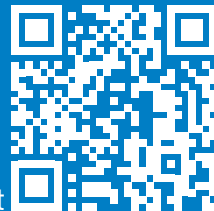
Voor medewerkers, collega's en medestudenten is de belangrijkste boodschap: niet oordelen, niet persoonlijk nemen en geen goedbedoelde adviezen geven. Aangezien dit voor de meeste mensen onbekend terrein is, zijn de meeste adviezen namelijk vaak een uitdrukking van "neurotypical fragility".

Students can contact student services to apply for "bijzonder statuut" (special status). It is not easy to outline a structural policy specifically for autism because its manifestations are so diverse. The way autistic students process learning materials can vary greatly, and it is important that teachers and fellow students are aware of this. For staff, colleagues and fellow students, the main message is: don't judge, don't take it personally and don't give well-meaning advice... Since this is unfamiliar territory for most people, most advice is often an expression of "neurotypical fragility".

AUTISME IN TELEVISIESERIES (EN FILMS)

Heel wat series bevatten personages die bedoeld lijken als een weergave van autisme: *Atypical*, *The Good Doctor*, *House MD*, *The Bridge*, *Sherlock Holmes*, ... Vaak zijn dit erg stereotiepe rollen met nadruk op het savant-aspect. Meer recente series (*As We See It*, *Everything's Gonna Be Okay*, *Please Like Me*) laten deze rollen invullen door "actually autistic" acteurs. Maar ook dan is de visuele herkenbaarheid van "tropey characters" niet altijd een meerwaarde. Londer zijn vaak films die de visuele waarneming zelf ontregelen (zoals de experimentele films van Chantal Akerman, Apichatpong Weerasethakul of anderen) omdat ze (bepaalde aspecten van) de ervaring van autisme voor de kijker simuleren. Optredens van David Byrne (de 1984 *Talking Heads* show "Stop making sense") and Hannah Gadsby illustreren (ook) "autistic joy".

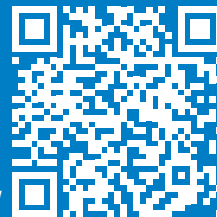
A lot of series contain characters who seem intended to represent autism: Atypical, The Good Doctor, House MD, The Bridge, Sherlock Holmes, ... Often these are very stereotypical roles with an emphasis on the savant aspect. More recent series (As We See It, Everything's Gonna Be Okay, Please Like Me) have these roles filled by "actually autistic" actors. But even then, the visual recognisability of "tropey characters" does not always add value. Films that disrupt visual perception itself are often more rewarding (like the experimental films of Chantal Akerman, Apichatpong Weerasethakul or others) because they simulate (certain aspects of) autistic experience for the audience. Performances by David Byrne (especially the 1984 Talking Heads show "Stop making sense") and Hannah Gadsby may help to illustrate "autistic joy".

HIKIKOMORI

Alhoewel sociale terugtrekking geen essentieel kenmerk van autisme is, kan een accumulatie van factoren (minority stress, socio-economische uitdagingen, onbegrip van de omgeving) aanleiding geven tot een situatie van langdurige sociale isolatie. De steeds hogere verwachtingen van de maatschappij kunnen daarbij botsen op PDA: Persistent Drive for Autonomy. De medische visie op dit fenomeen gewaagt van Pathological Demand Avoidance. Het is bijzonder moeilijk om PDA bespreekbaar te maken omdat ook de omgeving te maken krijgt met "associative stigma": ouders wordt bijvoorbeeld een gefaalde opvoeding van hun kind verweten. In Azië en met name in Japan, een extreem prestatiegerichte maatschappij, bestaat radicale sociale terugtrekking al langer onder de noemer hikikomori. Het verhaal Die Verwandlung van Kafka (over Gregor Samsa die zijn kamer/huis niet meer kan verlaten omdat hij zich als een insect voelt) wordt in Japan als illustratie van hikikomori gelezen. Stad Gent heeft sinds kort een werking opgezet voor jongeren die hun dagen doorbrengen in sociale isolatie, o.a. met obsessief lezen of gamen.

Although social withdrawal is not an essential feature of autism, an accumulation of factors (minority stress, socio-economic challenges, lack of understanding from the environment) can give rise to a situation of long-term social isolation. In the process, society's increasingly high expectations may clash with PDA: a Persistent Drive for Autonomy. The medical view of this phenomenon calls it Pathological Demand Avoidance. It is particularly difficult to discuss PDA because the environment also faces "associative stigma": e.g., parents are blamed for the failed upbringing of their child. In Asia and especially in Japan, an extremely achievement-oriented society, radical social withdrawal has long existed under the name hikikomori. Kafka's story Die Verwandlung (about Gregor Samsa who cannot leave his room/home because he feels like an insect) is read in Japan as an illustration of hikikomori. The City of Ghent has recently set up a project for young people who spend their days in social isolation, potentially with obsessive reading or gaming

INDIVIDUELE BEGELEIDING VOOR STUDENTEN MET AUTISME

Studeren met autisme brengt specifieke uitdagingen met zich mee, vooral wanneer je veranderingen ervaart of op schakelmomenten in je leven. Je kan als student op basis van je diagnose beroep doen op individuele begeleiding als je extra ondersteuning wilt bij verschillende aspecten van het studentenleven, zoals studievaardigheden, communicatieve en sociale vaardigheden en emotioneel welzijn binnen de studieomgeving.

Onze aanpak is gericht op het vinden van oplossingen en wordt afgestemd op jouw specifieke noden. Tijdens een eerste gesprek bespreken we samen wat jouw noden zijn en wat je nodig hebt om je studie succesvol aan te pakken. Het kan zijn dat je na dit gesprek al voldoende geholpen bent, of we kunnen samen afspraken maken om je verder te ondersteunen. Als je meer gespecialiseerde hulp nodig hebt, zoeken we samen met jou naar passende begeleiding, zowel binnen als buiten de UGent.

Ben je op zoek naar opleidings specifieke ondersteuning bij een efficiënte studieaanpak en je persoonlijke studeer- en planningsvaardigheden of heb je vragen over je studietraject of studiekeuze? Dan kan je terecht bij het monitoraat van jouw faculteit (studie- en trajectbegeleiders).